

Kuntalaisaloite haitallisten vieraslajien (espanjansiruetana ja lupiini) torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi Talmassa / Invånarinitiativ om att bekämpa skadliga främmande arter (spansk skogssnigel och lupin) och förhindra spridningen av dem i Tallmo

Kunnanhallitus / Kommunstyrelsen 27.10.2025 § 358

Valmistelija / Beredare: hallintopäällikkö / förvaltningschef Jenni Björkstén,
jenni.bjorksten(at)sipoo.fi

Sipoon hallintosäännön 160 §:n mukaisesti kunnan asukkaalla, kunnassa toimivalla yhteisöllä ja säätiöllä sekä sillä, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa, on oikeus tehdä aloitteita kunnan toimintaa koskevissa asioissa. Palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita palveluaan koskevassa asiassa.

Sipoon kunnalle on 10.10.2025 saapunut kuntalaisaloite, jossa esitetään, että Sipoon kunta tekee kokeilun savikuopan ja hoitamattoman pellon ennallistamisesta sekä nimeää viranhaltijan, jonka vastuulle haitallisten vieraslajien torjunta yksiselitteisesti kuuluu.

Aloitteen käsittelee se kunnan viranomainen, jolla on toimivalta tehdä päätöksiä aloitteen tarkoittamassa asiassa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava kuukauden kuluessa aloitteen saapumisesta, missä viranomaisessa aloite käsitellään, arvioitu käsittelyaika sekä keneltä saa lisätietoja aloitteen käsittelystä.

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag

Kunnanhallitus merkitsee kuntalaisaloitteen tiedoksi ja lähettää sen yhdyskunnan ja ympäristön toimialalle valmistelua varten.

Kommunstyrelsen antecknar invånarinitiativet för kännedom och sänder det till sektorn för samhälle och miljö för beredning.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän ehdotuksen.

Kommunstyrelsen godkände enhälligt föredragandens förslag.

Liitteet / Bilagor

Tekninen valiokunta / Tekniska utskottet 10.03.2026

1013/10.03.01.00.01/2025

Valmistelija / Beredare: Kuntatekniikan päällikkö / Kommunteknisk chef Sami Palmu, sami.palmu(at)sipoo.fi

Kuntaan on 10.10.2025 saapunut kuntalaistaloite koskien haitallisten vieraslajien – espanjansiruetanan ja lupiinin – torjuntaa ja leviämisen estämistä Talmassa. Aloitteen on toimittanut alueen asukas ja hän on kerännyt 31 nimeä tukemaan aloitetta.

Aloitteessa ehdotetaan Talman alueella kahdella kunnan kiinteistöllä sijaitsevien savikuoppien raivaamista sekä täyttööä maamassoilla. Kahden

muun kiinteistön kohdalla ehdotetaan puuston kaatamista, heinä- ja lupiinkasvustojen leikkaamista sekä mahdollista kulutusta. Lisäksi kiinteistöt halutaan kynnnettäviksi pariin kertaan kesän aikana kunnes Talmankaaren kaava-alueen rakentaminen alkaa. Kuntalaisaloitteessa ehdotetaan myös, että Sipoon kunta nimeää viranhaltijan, jonka vastuulle haitallisten vieraslajien torjunta kuuluu. Nimetyn viranhaltijan tehtäviin kuuluisi etanasyötin jakaminen kerääjille levitettäväksi sekä häneltä voisi tilata etanoiden keräilykäytävien raivausta sekä kunnan että yksityisille kiinteistöille. Aloitteessa pyydetään kuntaa avustamaan alueen asukkaiden torjuntaa tarjoamalla 30 säkkiä torjunta-ainetta asukkaiden käyttöön.

Sipoon kunta on teettänyt Talman alueella loppuvuodesta 2025 selvityksen espanjansiruetanasta ja sen yhteydessä myös alueen lupiinkasvustoista. Selvityksessä kartoitettiin alueen espanjansiruetanan levinneisyyttä yhdessä alueen etana-aktiivin kanssa, sekä käytiin läpi mahdollisia toimenpiteitä espanjansiruetanan sekä lupiinin kasvun hillitsemiseksi. Lisäksi Katu- ja viheralueet-yksikkö on katselmoinut aloitteessa mainitut kiinteistöt toimenpiteiden kartoittamiseksi. Erillistä asiantuntijaa on käytetty arvioimaan aloitteen toimenpiteiden vaikutusta alueen luonnon monimuotoisuuteen.

Osa raivattavista alueista on yksityisten kiinteistöjen puolella. Kunnan omistamilta aloitteessa mainituilta kiinteistöiltä raivattavia ja niitettyjä alueita on kartoitettu ja toimenpiteisiin ryhdytään niinä ajankohtina, kun se on vieraslajien torjunnan kannalta tehokasta. Alueita raivatessa on kuitenkin varmistuttava, ettei toimenpiteillä ole liian suuri vaikutus alueen muiden eläin- ja kasvilajien monimuotoisuuteen. Raivauksien lisäksi kartoitettiin tehtäväksi niin sanottuja etanakäytäviä keräämisen helpottamiseksi sekä lupiinin torjuntaa varten niittoalueita raivataan. Toimenpiteiden aikatauluun kiinnitetään erityistä huomiota toimenpiteiden tehostamiseksi.

Aloitteessa ehdotetaan myös kiinteistöalueiden kyntämistä niiltä osin kuin mahdollista. Kiinteistöjen kyntämisen mahdollisuudet ovat hyvin rajalliset. Satotalmantien yhteydessä sijaitsevalla kiinteistöllä on laajoilta osin luonnon monimuotoisuutta edistävää puukasvustoa. Avoimilla alueilla on vanhoja korkealla olevia kaivoja, hulevesien ohjausta, sekä paikoin jyrkkiä maastonmuotoja. Keväällä kartoitetaan, onko mahdollista tai hyödyllistä kyntää aukean kiinteistöalueen reunamat pyrkien rajoittamaan etanoiden leviämistä kyseisiltä kiinteistöiltä.

Sipoon kunta on aiempina vuosina hankkinut torjunta-aineita asukkaiden käyttöön heidän pyynnöstään. Käytäntöä on tarkoitus jatkaa ja aloitteessa mainituista torjunta-aineista ollaan yhteydessä alueiden asukkaisiin.

Osalla kiinteistöistä toimii tärkeänä osana alueiden hulevesien ohjausta ja viivytystä. Hulevesien ohjauksen kannalta vähemmän tärkeän kiinteistö 753-421-5-435 on kooltaan noin 1900m². Kiinteistön raivaus, täyttäminen murskeella ja tiivistäminen maksaa arviolta 100 000 euroa.

Aloitteessa ehdotettua erillistä vieraslajikoordinaattoria kunnalla ei ole, eikä toimeen ole varattu henkilöstöresursseja. Ulkopuolisen koordinaattorin käyttöön ei ole varauduttu kunnan talousarviossa.

Espanjansiruetanoiden levinneisyyden takia yksittäisten kiinteistöjen tai niiden osien täytön ei voida todentaa vaikuttavan merkittävästi etanoiden lisääntymiseen. Toimenpiteiden tehostamiseksi kunta edistää tulevassa talousarviossaan määrärahoja sekä alueittaisiin että yleisempään vieraslajien torjuntasuunnitelmiin, jossa kartoitetaan vieraslajien kirjoa,

niiden levinneisyyttä, toimenpide-ehdotuksia sekä näiden laskennallisia kustannuksia. Talman espanjansiruetanoiden torjuntaa ajatellen työ on jo aloitettu teettämällä alustava selvitys torjuntasuunnitelman tueksi. Kun toimenpiteet ja tarkemmat kustannukset ovat tiedossa, voidaan vieraslajien torjuntaa edistää torjuntasuunnitelmien mukaisesti.

Esittelijä / Föredragande Yhdyskuntajohtaja / Samhällsdirektör Roselius Eric

Ehdotus / Förslag

Tekninen valiokunta päättää antaa esitetyn vastauksen kuntalaisaloitteeseen.

Tekniska utskottet beslutar att ge ovannämnda svar till invånarinitiativet.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1 - Kuntalaisaloite haitallisten vieraslajien (espanjan siruetana ja lupiini) torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi Talmassa